

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий інститут високих технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з науково-педагогічної роботи
_____ Галина ГРАБЧУК
«24» травня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УКРАЇНСЬКА ТА ЗАРУБІЖНА КУЛЬТУРА

для студентів інституту високих технологій

галузь знань
спеціальність
рівень вищої освіти
ступінь вищої освіти
освітньо-професійна програма
спеціалізація
вид дисципліни
код дисципліни

10 Природничі науки
102 Хімія
Перший(бакалаврський)
Бакалавр
Хімія
Високі технології
Обов'язкова
ОК 2

Форма навчання	Денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	перший
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Викладач: к. філос .н. Ткаченко Надія Олексіївна

Пролонговано: на 202_/202_ н.р. _____ (_____) “__” _____ 202_р.

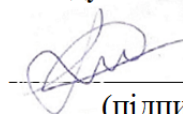
КИЇВ – 2022

Розробники:

Надія Ткаченко, кандидат філософських наук, асистент кафедри української філософії та культури філософського факультету

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Завідувач кафедри супрамолекулярної
хімії

Сергій РЯБУХІН

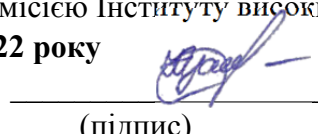
(підпис)

Протокол № 5 від «11» травня 2022р.

Схвалено науково - методичною комісією Інституту високих технологій

Протокол № 4 від «13» травня 2022 року

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Наталя РУСІНЧУК

(прізвище та ініціали)

1. **Мета дисципліни:** забезпечення філософсько-культурологічної складової підготовки висококваліфікованого, конкурентоздатного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця освітнього ступеня «Бакалавр», який здобув теоретичні та практичні знання, вміння та навички, що достатні для виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю. Формування наукового світогляду студентів, спрямованого на усвідомлення взаємозв'язку між зарубіжною та українською культурою, їх специфіки. Розвинути здатність виокремлювати конкретно взяті культурно-історичні події і явища, і в той же час вміти аналізувати культурні трансформації в цілому.

2. **Попередні вимоги до опанування навчальною дисципліною:** знати базові культурологічні поняття, категорії (на рівні випускника загальноосвітніх навчальних закладів I – III ступенів); вміти працювати з першоджерелами, науковою та коментуючою літературою, застосовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології у навчанні, та для презентації результатів самостійної роботи, володіти елементарними навичками роботи в команді; виявляти здатність до критичного мислення.

3. **Анотація навчальної дисципліни:** Навчальна програма «Українська та зарубіжна культура» створена на базі наукової школи кафедри української філософії і культури філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (автори програми: Русин М.Ю., Руденко С.В., Семикрас В.В.) та виконана у межах Комплексної наукової програми Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Модернізація суспільного розвитку України в умовах світових процесів глобалізації», науково-дослідницької теми філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка 11БФ041-01 «Філософсько-світоглядні та політологічні аспекти гуманітарного розвитку сучасного суспільства».

Вивчення курсу передбачає опанування здобувачем вищої освіти ряду загальних компетентностей, достатніх для досягнення мети та основних завдань цієї програми, а також достатніх для виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю.

Дисципліна «Українська та зарубіжна культура» належить до переліку обов'язкових дисциплін для бакалаврів, формою контролю виконання навчальної програми є залік. Програма курсу розрахована на 3 кредити ECTS (90 академічних годин). Основними формами навчальних занять постають лекції, семінарські заняття та консультації. Програма складається із 7 тем, які опрацьовуються під час навчальних занять та самостійної роботи студентів.

Під час вивчення цього курсу студент отримає базові знання про передумови формування, генезис, основні етапи розвитку та особливості зарубіжної та української культури; базові уявлення про основні етапи розвитку світового та українського мистецтва, сучасні наукові концепції, в

межах яких здійснюється їх вивчення, основні мистецькі напрями та постаті, які визначали їх розвиток; базові уявлення про історію розвитку та функціонування українського та зарубіжного культурного простору, його генезу та сучасний стан.

4. Завдання (навчальні цілі):

5. Сформувати у здобувача вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» ряд загальних компетентностей, які достатні для виконання професійних обов'язків за спеціальністю 102 «Хімія»;

6. Якісно організувати самостійну роботу студентів в межах навчальної програми, забезпечити системний взаємозв'язок із навчальними заняттями та самостійною роботою;

7. Забезпечити якісне структуроване керівництво самостійною роботою студентів;

8. Забезпечити якісний проміжний та підсумковий контроль виконання студентами вимог навчальної програми;

9. Забезпечити повне досягнення студентами, програмних компетентностей та очікуваних результатів навчання за дисципліною «Українська та зарубіжна культура».

1. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1.	Знати ключові історичні етапи розвитку української та зарубіжної культури, найбільш вагомі художньо-мистецькі, інтелектуальні та суспільні здобутки.	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота	Письмова робота, презентації, залікова робота	10
1.2.	Знати основні світоглядні засади, базові цінності, форми розвитку, найбільш вагомі художньо-мистецькі, інтелектуальні та суспільні здобутки, які є визначальними для сучасного етапу	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота	Письмова робота, презентації, залікова робота	10

	розвитку світової культури.			
1.3.	Знати періодизацію культури та основних представників та їх вклад у розвиток української та зарубіжної культури.	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота	Письмова робота, презентації, залікова робота	10
2.1.	Вміти працювати з науковою літературою і аналізувати тексти з культурологічної проблематики, а також формулювати глобальні наукові проблеми.	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота	Письмова робота, презентації, залікова робота	10
2.2.	Вміти використовувати знання з розвитку української та зарубіжної культури при виконанні професійних обов'язків, враховуючи глобалізаційні тенденції та крос-культурну комунікацію.	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота	Письмова робота, презентації, залікова робота	10
2.3.	Вміти визначати тенденції, закономірності розвитку культури, обирати шляхи збереження та відтворення культурних традицій.	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота	Письмова робота, презентації, залікова робота	10
3.1.	Здатність до академічного письма та спілкування, з використанням наукової, філософської та культурологічної термінології.	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота	Письмова робота, презентації, залікова робота	10
3.2.	Здатність систематизувати отримані знання і викладати їх у вигляді написання власних есе, письмових робіт, творів, створення електронних презентацій.	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота	Письмова робота, презентації, залікова робота	10
4.1.	Здатність автономно визначати та розкривати зміст основних етапів розвитку української та зарубіжної культури. Орієнтуватись в етапах розвитку художньої культури та видах мистецтва. культури. Орієнтуватись в етапах розвитку художньої культури та видах мистецтва.	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота	Письмова робота, презентації, залікова робота	10
4.2.	Самостійно вирішувати культурологічні завдання, використовуючи наявні ресурси.	Лекції, семінарські заняття,	Письмова робота, презентації,	10

	Використовувати загальні й спеціальні методи та інструменти дослідження, необхідні для вирішення проблем культурології.	самостійна робота	залікова робота	
--	---	-------------------	-----------------	--

2. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1	4.2
ПР17. Працювати самостійно або в групі, отримати результат у межах обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та наукову доброчесність.	+	+	+							+
ПР21. Здійснювати моніторинг та аналіз наукових джерел інформації та фахової літератури.				+		+		+		
ПР25. Оцінювати та мінімізувати ризики для навколишнього середовища при здійсненні професійної діяльності.					+		+	+	+	

7. Схема формування оцінки:

Оцінка формується як накопичувальна за наступною формулою:

$$ПО=КЗ+ОЗ, \text{ де}$$

ПО – підсумкова оцінка – максимально становить **100 балів**

КЗ – оцінка виконання проміжних контрольних заходів – максимально становить **80 балів**

ОЗ – оцінка за залік (підсумкового контрольного заходу) - максимально становить **20 балів**.

7.1. Форми оцінювання студентів:

7.1.1. Семестрове оцінювання:

Загальна оцінка за семестр формується з двох складових:

1. Оцінка за виконання завдань семінарських занять (**5 занять*на 14 балів=максимум 70 балів**).

2. Оцінка за виконання творчої роботи (**максимум 10 балів**).

3. Додаткові 1-2 бали за відвідування лекційних занять

7.1.2. Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль – максимум 20 балів. Здійснюється у формі заліку у письмовій формі (тест). Умовою допуску до заліку є виконання студентом практичних завдань і творчої роботи із сумарною оцінкою **не менше 40 балів**.

7.2. Організація оцінювання

Організація оцінювання семінарських занять

Семінарські заняття проводяться у формі усних відповідей, доповідей, коментарів, доповнень та/або підготовка і захист електронних презентацій виключно за темами, запитаннями та у послідовності, що визначені навчальною програмою. Використання демонстраційних, графічних, схематичних зображень і матеріалів у підготовці і роботі на семінарі - вітається!

Викладач, який проводить семінарські заняття, створює організаційні умови для опрацювання студентами усіх запитань, що винесені на семінарське заняття.

Організація оцінювання творчої роботи.

Творча робота може бути представлена у вигляді самостійно зробленого есе, рецензії, відгуку. Максимальна оцінка 10 балів. Наприклад есе на тему: “Порівняння мистецтва сучасного і класичного. Яке мистецтво обираєте Ви?” Обсяг роботи 3-6 стор.

Організація оцінювання заліку.

Залік проводиться у письмовій формі - тест (20 запитань з вибором однієї правильної відповіді або встановленням відповідностей) Тривалість проведення заліку 1 академічна година. Максимальна оцінка 20 балів.

7.3. Шкала відповідності:

Зараховано /Passed	90-100
	75-89
	60-74
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура курсу

п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1	Вступ до курсу. Культура як об'єкт міждисциплінарного дослідження	2		2
2	Ранні форми культури	2	1	2
3	Джерела формування української культури	2	1	2
4	Античність як тип культури	2	1	2
5	Міфологічний простір давніх слов'ян	1	1	2
6	Культура європейського Середньовіччя	2	1	2
7	Культура Київської Русі	2	1	2
8	Культура європейського Відродження.	2	1	2
9	Українська культура ранньомодерної доби	2	1	2
10	Культура європейського Просвітництва.	2	1	2
11	Феномен бароко в українській культурі	2	1	2
12	Західноєвропейська культура XIX століття	2	1	2
13	Українська культура XIX століття	1	1	2
14	Глобальні проблеми сучасної світової культури	2	1	2
15	Основні напрями розвитку української культури XX – початку XXI століть.	2	1	2
16	<i>Творча робота</i>			4
	<i>Самостійна індивідуальна робота</i>			12
	ВСЬОГО	28	14	46

Загальний обсяг **90 год.**,

Лекцій **–28 год.**

Семінари **– 14 год.**

Консультації - 2 год

Самостійна робота – 46 год.

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття 1. *Риси первісної культури. Культура Античності*

1. Міфологія як історично перша форма світогляду. Класифікація архаїчних міфів.
2. Слов'янська міфологія: джерела, пантеон, основні міфи. Етапи розвитку культури давніх слов'ян.
3. Культура Стародавньої Греції: міфологія, архітектурні традиції, скульптура, філософія, театр.
4. Культура еллінізму (к. IV –I ст. до н.е.): архітектура, скульптура, освіта, філософія.
5. Традиції та спадкоємність культури Стародавнього Риму. Нові культурні надбання римлян.

Семінарське заняття 2. *Культура епохи Середньовіччя та Київської Русі*

1. Європейська культура епохи Середньовіччя. Характерні риси.
2. Перші європейські середньовічні університети: історія виникнення, структура, освітні, наукові та культурні традиції.
3. Лицарська куртуазна культура. Основні архітектурні стилі Середніх віків.
4. Київська Русь як соціокультурна система, вплив Візантії. Освіта, література, Русі-України.
5. Образотворче мистецтво та архітектура Київської Русі. Ужиткове мистецтво та життя міста, театральні дійства, музика.

Семінарське заняття 3. *Культура епохи Відродження та Просвітництва*

1. Образотворче мистецтво епохи Відродження: основні напрями, твори. Титани італійського Відродження.
2. Сутність культури Просвітництва (за працею І.Канта «Відповідь на питання: Що таке Просвітництво?»). Мистецтво епохи європейського Просвітництва.
3. Ренесанс в українській культурі. Монументальне малярство, іконопис, фортифікаційно-палацова архітектура.

4. Українські гуманісти. Діяльність Острозького культурно-освітнього центру. Розвиток книгодруку. Братський рух в Україні. Полемічна література.

5. Українське бароко: основні напрями та представники. Г.С.Сковорода як представник культури українського бароко.

Семінарське заняття 4. *Культурні пошуки XIX століття*

1. Романтизм VS Реалізм як напрями європейського мистецтва XIX століття.

2. Особливості розвитку романтизму в українській культурі XIX ст.: література та суспільно-політична думка.

3. Мистецтво класицизму в українській культурі: основні напрями розвитку.

4. Основні етапи розвитку української літератури XIX ст.: від романтизму до модернізму.

5. Основні напрями розвитку європейського мистецтва к. XIX – поч. XX ст. (експресіонізм, кубізм, футуризм, сюрреалізм, дадаїзм, фовізм та ін.).

Семінарське заняття 5. *Новітня доба розвитку культури (XX -XXI століття)*

1. Культура України у складі СРСР. Феномен «Розстріляного Відродження» та «Шістдесятників» в українській культурі XX століття.

3. Формування масової культури. Нові види і жанри мистецтва.

4. Українська культура 90-х початку 2000-них.

5. Постмодерн. Практика сучасного мистецтва.

6. Проблеми та перспективи європейської інтеграції України. Сучасні глобальні культурні виклики.

9. Рекомендовані джерела.

Основна література:

1. Грицак Я.Й. Подолати минуле. Глобальна історія України. – К.: Портал, 2021. – 432 с.

2. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. — 3-тє вид., перероб. і доп. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 400 с.

http://shron1.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Istoria_svitovoi_kultury.pdf

3. Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посібник / Л. Т. Левчук, В. С. Гриценко, В. В. Єфименко ; [та ін.] . – 3-є вид., перероб. і доп. – Київ : Либідь, 2000 . – 519 с.

4. Історія української культури. У 5 томах.. – К.: Наукова думка, 2000- 2009. <http://litopys.org.ua/istkult2/ikult2.htm>
5. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А.Є.Конверського. Харків: Фоліо, 2013. – 863 с.
6. Попович М.В. Нарис з історії культури України. – К.: «АртЕк», 1998. – 728 с. <http://litopys.org.ua/popovych/narys09.htm>
7. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. – Х., 2016. – 496 с.

Додаткова література:

1. Грушевський М.С. Нарис історії українського народу.-К.:Либідь, 1991. - 560 с.
2. Гундорова Т. Проявлення Слова. Дискусія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. – Львів, «Літопис», 1997. – 299 с.
3. Грицак Я.Й. Нарис історії України: формування модерної Української нації ХІХ – ХХ століття. – К.: «Генеза», 1996. – 360 с.
4. Історія української культури. За загальною редакцією Івана Крип'якевича. Київ – 2002 (за виданням 1937 року). <http://litopys.org.ua/krypcult/krcult.htm>
5. Історія української культури. У 5 томах. – К.: Наукова думка, 2000-2009.
6. Культурологія: українська та зарубіжна культура Навч. посіб. / М.М.Закович, І.А.Зязюн, О.М.Семашко та ін. За ред. М.М.Заковича – К., 2004. - 567 с.
7. Кривда Н.Ю. Українська культура в європейському контексті/ Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Харків, Фоліо, 2013. С.715-777.
8. Русін Р.М. Художній образ: від класики до постмодерну: монографія. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2015. – 208 с.